

Zakonska regulativa usvajanja eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj

Matek, Antonio

Undergraduate thesis / Završni rad

2023

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of Tourism and Rural Development / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Fakultet turizma i ruralnog razvoja u Požegi**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:277:677469>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-01-14**

Repository / Repozitorij:

[FTRR Repository - Repository of Faculty Tourism and Rural Development Požega](#)

**FAKULTET TURIZMA I RURALNOG
RAZVOJA U POŽEGI**

ANTONIO MATEK- 7844

**ZAKONSKA REGULATIVA USVAJANJA EURA KAO
SLUŽBENE VALUTE U REPUBLICI HRVATSKOJ**

ZAVRŠNI RAD

Požega, 2023. godine

FAKULTET TURIZMA I RURALNOG
RAZVOJA U POŽEGI

PREDDIPLOMSKI STRUČNI/SVEUČILIŠNI STUDIJ RAČUNOVODSTVO

**ZAKONSKA REGULATIVA USVAJANJA EURA KAO
SLUŽBENE VALUTE U REPUBLICI HRVATSKOJ**

ZAVRŠNI RAD

IZ KOLEGIJA FINANCIJSKO RAČUNOVODSTVO

MENTOR: dr.sc. Mario Župan

STUDENT: Antonio Matek

JMBAG studenta: 7844

Požega, 2023. godine

SAŽETAK:

Tema ovog rada je zakonska regulativa uvođenja eura. Euro je službena valuta u većini država članica Europske unije, sve države koje su uvele euro djelom su eurozone. Euro kao valuta je druga najveća valuta u svijetu. U radu je prikazano koje je sve kriterije Hrvatska morala ispuniti kako bi postala članicom eurozone. Prikazano je dvojno iskazivanje cijena na primjerima. Prikazane su promjene koje će zahvatiti računovođe i na što će morati pripaziti od 1.1.2023. godine koja će biti izazovna za njih ali i cjelokupnu zemlju. Uvođenjem eura računovodstvo koje se bavi izvozom i uvozom biti će pojednostavljeno zbog jedinstvene valute unutar većine europskih zemalja.

Ključne riječi: euro, dvojno iskazivanje cijena, utjecaj eura na poslovanje, promjene za računovođe

ABSTRACT

The subject of this paper is the legal regulation of the introduction of the euro. The euro is the official currency in most of the member states of the European Union, all countries that have introduced the euro are part of the eurozone. Euro as a currency is the second largest currency in the world. The paper shows which criteria Croatia had to fulfill in order to become a member of the Eurozone. Examples of dual pricing are shown. The changes that will affect accountants and what they will have to pay attention to from January 1, 2023 are shown. year that will be challenging for them but also for the country as a whole. With the introduction of the euro, accounting dealing with exports and imports will be simplified due to the single currency within most European countries.

Keywords: euro, double reporting of prices, impact of euro on business, changes for accountants

SADRŽAJ

1. UVOD	1
2. PUT HRVATSKE DO UVOĐENJA EURA	2
2.1. Kriteriji Europskog tečajnog mehanizma (ERM II).....	4
2.2. Dvojno iskazivanje cijena.....	6
2.3. Etički kodeks za poslovne subjekte.....	8
3. UTJECAJ UVOĐENJA EURA NA POSLOVANJE	11
4. APLIKATIVNA RJEŠENJA RAČUNOVODSTVENIH SUSTAVA	16
5. ZAKLJUČAK	19
LITERATURA.....	20
POPIS SLIKA	24
IZJAVA O AUTORSTVU RADA.....	27

1. UVOD

Uvođenje eura u Hrvatsku nije lagan niti brzi posao, zahtjeva puno promjena za cjelokupnu državu. Mnoge izazove je Hrvatska morala proći da bi euro zamijenio dosadašnju kunu. Kuna kao valuta odlazi u povijest te dolazi novo vrijeme koje će pokazati da li je donesena dobra odluka.

Uvođenje eura donosi mnoge promjene za državu, prvenstveno za građane koji se moraju naviknuti na nove promjene. Promjene su vidljive u mnogim stvarima a prva je dvojno iskazivanje cijena kako bi se spriječile prevare oko podizanja cijena a i zbog toga da se građani naviknu na novu valutu. I za poslovne subjekte mnoge su promjene najveće u poslovanju koje će od nove godine biti vidljive ali treba se i na vrijeme pripremiti na sve to.

Predmet rada je prikazati sve promjene koje će zahvatiti računovođe od 1.1.2023., te prikazati prednosti i nedostatke koje donosi euro kao službena valuta. Isto tako pokazati na primjerima kako to treba izgledati iskazivanje cijena.

Cilj rada je pokazati trenutno stanje u državi dok se još uvijek koristi kuna te pokazati stanje koje će biti nakon 1.1.2023 koje je službeni datum za uvođenje eura te pokazati moguće poteškoće koje su pred računovođama. Te pokazati kako to izgleda stanje u računovodstvu prije i poslije uvođenja eura.

2. PUT HRVATSKE DO UVOĐENJA EURA

Prilikom ulaska Hrvatske u Europsku uniju 2013. godine smo se kroz određeno vrijeme obvezali uvesti euro kao svoju službenu valutu. Ugovorom u Maastrichtu iz 1992 godine Europska unija je odlučila da će pokrenuti stvaranje ekonomske i monetarne unije što uključuje stvaranje jedinstvene valute a to je euro. (Europski dom Zagreb, 2022., url)

Kako bi neka država postala članicom europodručja mora ispuniti određene kriterije kao što su:

1. članstvo u EU
2. ispunjenje svih kriterija za ulazak u tečajni mehanizam ERM II (Europski tečajni mehanizam)
3. uvođenje eura kao službene valute

Svaka država koja želi uvesti euro mora biti djelom tečajnog mehanizma ERM II, u koji je Hrvatska ušla 2020. godine te tako prema Ines Kersan-Škabić država mora ispuniti uvjete koji su određeni a to su (Izvješće o konvergenciji, lipanj 2022., url, Kesen-Škabić, I. 2022., url):

1. Cjenovna kretanja
2. Fiskalna kretanja
3. Tečajna kretanja
4. Kretanje dugoročnih kamatnih stopa

Prednosti koje donosi uvođenje eura su sljedeće: manji rizik prilikom uzimanja kredita, olakšani izvoz roba te i manji rizici prilikom uvoza, turizam ono po čemu je Hrvatska i najviše prepoznata tako što će se olakšati turistima bez dodatnih troškova zamjena eura u kune kao što je to bilo do sada, olakšati će se investiranje u Hrvatsku, u slučajevima krize lakše je doći do pomoći. Tečajne razlike su već mnogo godina stabilne te tečaj eura ima vrlo male oscilacije. Što se tiče HNB-a njima bi se olakšalo poslovanje jer bi došlo do smanjenja troškova financijskog posredništva to bi dovelo do smanjenja rezervi kod banaka te time i nižih kamatnih stopa na kredite. Prema onome što je u svome radu istaknuo Olivari, Š.,2020., velika prednost je privlačenje stranih ulaganja sa uvođenjem eura te pristupanju eurozoni. Strana ulaganja prema njegovom istraživanju čine upravo zemlje koje koriste euro kao svoju nacionalnu valutu te sa tim uvođenjem eura u Hrvatsku na pozitivan način bi trebalo utjecati gledajući sa strane investitora. Uz prednosti postoje i nedostaci kao što su to zaokruživanje cijena pa tako prema

Sajter, D.,2013., koji je u svome radu istaknuo kako će mnogi koristiti uvođenje eura kako bi povećali cijene proizvoda i usluga iako je to zakonom zabranjeno, dalje se dovodi u pitanje hoće li doći do rasta cijena proizvoda i usluga, sami trošak uvođenja eura hoće li se to odraziti na stanje gospodarstva ili ne tek će se vidjeti tijekom vremena, te ono najvažnije za sve građane je hoće li doći do rasta plaća ili će one ostati kako i jesu trenutno također to će se isto vidjeti u vremenu koje je pred svima nama. Uz nedostatke tu su i gubitak svoje vlastite valute i do sada smo u teškoj poziciji jer nemamo banke u svojem vlasništvu a nakon dolaska eura stanje će biti još teže. Doći će do stanja kada se neće moći prilagođavati tečaj kao što je do sada bilo sa kunom i eurom. Od svih nedostataka za građane koji su i ovako u teškoj situaciji vrlo vjerojatno će doći do rasta cijena jer to je već sve kroz povijest viđeno u ostalim državama članicama. (Olivari, Š. 2020., url, Genius, svibanj 2022., url, EU ≠ euro, Sajter, D.2013., url)

Trenutno stanje u Hrvatskoj je daleko od idealnoga jer se nalazimo u vremenu velike inflacije zbog koje je došlo iz više razloga kao što je covid kriza koja je pogodila cijeli svijet te ratno stanje na istoku Europe. Posljedica ovih događaja je velika inflacija koja je pogodila sve neke više a neke manje, pa tako kako je naveo Jutarnji list Hrvatsku je inflacija pogodila vrlo puno te tako u rujnu ove godine ona je iznosila 12,8% više nego u istom razdoblju prošle godine, najviše su porasle cijene hrane i bezalkoholnih pića za čak 19,1%. Hoće li usvajanje eura pomoći Hrvatskoj u borbi sa inflacijom ne može se sa sigurnošću reći jer sve države se nalaze u teškoj situaciji te je neizvjesno što slijedi. Prema IMF može se vidjeti da gledajući u povijest kako se je uvođenje eura kao službene valute odvijalo u ostalim državama može se očekivati da će doći do stabilizacije cijena nakon 1.1.2023. i u Hrvatskoj tako je do sada bilo u ostatku Europe iako su sada drugačije okolnosti te je moguće samo nagađati što će biti. Hrvatskoj će biti potrebno neko vrijeme za prilagodbu u eurozoni. Ali prednosti ne bi trebalo nedostajati samo ako ih iskoristimo na pametan način jer nam se otvara veliko područje za poslovanje uz sigurnost nove valute koju pruža kao što su kamatne stope, rast dohotka te ulaganja. Tako prema (Global Times, 2022.,) u srpnju ove godine Europska središnja banka krenula je sa politikom monetarnog stezanja kako bi uspjela veliku inflaciju dovesti u normalno stanje, procjenjuje se da će one zemlje koje imaju euro kao svoju valutu plaćanja lakše izaći iz ove teške situacije. Tako i tvrdi glavni ekonomist Hrvatske gospodarske komore koji kaže da je „Ovo je zapravo idealan trenutak za prelazak na euro.“ Hrvatskoj koja je malo gospodarstvo uvijek je bolje biti dio nečega velikoga kao što je eurozona. (Global Times, listopad 2022., url, IMF, Economic Convergence in the Euro Area: Coming Together or Drifting Apart,2018., url, Jutarnji list, listopad 2022., url)

2.1. Kriteriji Europskog tečajnog mehanizma (ERM II)

Prvi kriterij koji je Hrvatska trebala ispuniti kroz Europski tečajni mehanizam su cjenovna kretanja kod ovog kriterija uzima se u obzir postizanje visokog stupnja stabilnosti cijena, to će biti vidljivo iz stope inflacije koja je blizu stope zabilježene u najviše trima državama članicama koje su najuspješnije u smislu stabilnosti cijena. Kriterij stabilnosti cijena znači da država članica u ovom slučaju Hrvatska ima održivu razinu stabilnosti cijena te uz to prosječnu stopu inflacije, koja je promatrana tijekom jedne godine prije ispitivanja, koja ne smije prelaziti za više od 1,5 postotnih poena stopu inflacije u najviše trima državama članicama koje su ostvarile najbolje rezultate s obzirom na stabilnost cijena. (Izvješće o konvergenciji, lipanj 2022., url)

Utvrđeno je da stopa inflacije u Hrvatskoj tijekom promatranog razdoblja je iznosila oko 1% te je sa tim zadovoljen uvjet o stabilnosti cijena.

Drugi kriterij koji je Hrvatska morala ispuniti a koji je zadan kroz ERM II jesu fiskalna kretanja. „Kod tog kriterija u obzir se uzima proračunsko stanje iz članka 140. stavka 1. navedenog Ugovora što znači da u trenutku provjere država članica nije predmetom odluke Vijeća prema članku 126. stavku 6. navedenog Ugovora o postojanju prekomjernog deficita u državi za koju se provodi izvješće u ovom slučaju to je Hrvatska. Europska komisija priprema izvješće ako država članica ne ispunjava zahtjeve za fiskalnu disciplinu, osobito ako“:

- je omjer između onog što je bilo planirano i onog što je ostvareno državnog deficita i bruto domaćeg proizvoda (BDP-a) ako on prelazi 3% BDP-a.

- omjer između državnog duga i BDP-a ne smije prelaziti vrijednost od 60% ukupnog BDP-a, osim ako se vidi da se omjer smanjuje i da se približava zadanoj vrijednosti od 60% kako je i propisano. (Izvješće o konvergenciji, lipanj 2022., url)

Ukratko pojašnjeno ovo znači da oko fiskalnih kretanja postoje dvije najvažnije odredbe koje treba zadovoljiti kako bi se ispunili uvjeti koji su propisani u ERM II. Prvi uvjet govori o tome da deficit u bruto domaćem proizvodu ne smije prelaziti 3% u odnosu na prethodnu promatranu godinu, osim u situacijama kada je deficit veći od 3% ali se vidi njegovo značajnije opadanje kako bi se dosegla propisana vrijednost. Drugi uvjet je javni dug države koji ne smije prelaziti 60% u bruto domaćem proizvodu. Ako dug prelazi propisanu razinu mora postojati uvid u to da dolazi do pada duga i da se sa vremenom približava zadanim iznosima. Deficit u Hrvatskoj je iznosi 2,9% tijekom promatranog razdoblja te zadovoljava uvjete. Za

razliku od deficita javni dug se je povećao za 8,7% te je bio iznad dozvoljenih propisa. Hrvatska nije zadovoljila kriterij što se tiče javnog duga, ali Europska komisija je zbog korona virusa i krize koju je to prouzročilo dopustilo Hrvatskoj pristupanje europodručju.

Sljedeće što zahtjeva ERM II jesu tečajna kretanja „kod ovog kriterija zahtjeva se od države da se pridržava uobičajenih granica fluktuacije predviđenih mehanizmom deviznog tečaja Europskog monetarnog sustava tijekom najmanje dvije godine, bez devalvacije u odnosu na euro.“(Izvješće o konvergenciji, lipanj 2022., url)

Tijekom dvije godine koje su predviđene da se svaka država koja želi postati djelom euro područja mora ispuniti zahtjeve koji su propisani u ERM II u dijelu o tečajnim kretanjima. Govori o tome da država kandidatkinja za uvođenje eura mora tečaj vlastite valute prilagoditi zadanim normama, te ne smije vlastitu valutu smanjiti u odnosu na euro. Hrvatska kuna je uključena u ERM II po središnjem paritetu od 7,53450 kuna za euro. Pa teko prema (Požega, Ž., Crnković, B., Martinović. M. 2017.) u svome radu su istaknuli da je odnos kune prema euro stabilan te gotovo ne promjenjiv istraživanje je provedeno kroz proteklih 14 godina te je vidljivo da je od 2002. do 2016. godine odnos kune i eura promjenjiv bio za samo 0,1886% što je gotovo zanemariva promjena. (Požega, Ž., Crnković, B., Martinović. M. 2017., url)

Četvrti kriterij koji je bilo potrebno ispuniti je kriterij dugoročnih kamatnih stopa pa tako prema (Bedeković, M. Uher, M. Vakanjac, D. 2022., Ivanov, M. 2017.) u svome radu su istaknule da tijekom jedne promatrane godine prije provjere, država članica mora imati prosječnu nominalnu dugoročnu kamatnu stopu, koja ne prelazi za više od 2 postotna poena stopu u najviše trima državama članicama koje su ostvarile najbolje rezultate s obzirom na stabilnost cijena. Prema Ivanov Marijana koja u svome radu je istaknula da dugoročne kamatne stope u zemljama članicama europodručja nisu jednake te da ovise o nekoliko glavnih razloga kao što su to stope inflacije u zemlji, nadalje priljev stranih ulaganja, vanjsko-trgovinski deficit u obzir se uzima i stopa razvijenosti te stabilnost bankovnog sustava. (Bedeković, M. Uher, M. Vakanjac, D. 2022., url, Ivanov, M. 2017.,url, Izvješće o konvergenciji, lipanj 2022., url)

Za ovaj kriterij korištene su zemlje koje su korištene i za cjenovna kretanja a to su Francuska, Finska i Grčka. Uzevši prosjek tih zemalja središnja vrijednost je iznosila 0,6 uz dodavanje 2 postotna boda iznosilo je 2,6. U Hrvatskoj tijekom promatranog razdoblja prosječna kamatna stopa je iznosila 0,8% te je ispunjavala zadane uvjete.

2.2. Dvojno iskazivanje cijena

„Dvojno iskazivanje je iskazivanje cijena robe, usluga i drugih novčanih iskaza vrijednosti na način da su istodobno istaknuti u kuni i u euru uz primjenu fiksnog tečaja konverzije i u skladu s pravilima za preračunavanje i zaokruživanje iz Zakona o uvođenju eura.“(RRIF, srpanj 2022.)

Dvojno iskazivanje najviše koristi potrošačima jer im je potrebno određeno vrijeme za prilagodbu na novu valutu. Prema (RIF, kolovoz, 2022., RRIF, srpanj 2022. i RRIF Priručnik za uvođenje eura) dvojno iskazivanje cijena je obvezno:

- kod poslovnih subjekata
- u financijskom sektoru
- u tijelima javne vlasti
- na računu
- pri isplati plaće
- kod sklapanja ugovora o djelu i autorskim ugovorima

Tijekom dvojnog iskazivanja cijena postoji dobrovoljno i obvezno. Kod dobrovoljnog ono može početi od dana stupanja na snagu Zakona o uvođenju eura. Obvezno iskazivanje cijena započinje 5.9.2022. godine i trajati će sve do 31.12.2023. Iskazivanje cijena u eurima u 2022. godini je samo informativnog karaktera, dok je u 2023. godini iskazivanje u kunama samo informativnog karaktera. Prema (Rif, kolovoz 2022., Rif, siječanj 2023. i RRIF, 2022.) prilikom uvođenja eura to jest preračunavanja iz kune u euro svaki poslovni subjekt po svojoj volji smije sniziti cijene tako da ako neki proizvod se naplaćuje 2.78 eura isti proizvod smije sniziti na 2.70 eura ili koliko on to želi ali istom proizvod ne smije povisiti cijenu jer je prema zakonu tako propisano. U ovom slučaju profitiraju potrošači što je i poželjno jer svaki potrošač cijeni i voli vidjeti određena sniženja. Moguće je da se prilikom preračunavanja iz kuna u eure dogodi da će doći do tečajnih razlika ali isključivo sve zbog korištenja fiksnog tečaja konverzije, ukoliko dođe do tih promjena to je opravdano. Prema Zuber, M. prilikom konverzije doći će do razlike u računovodstvu to jest do tečajnih razlika zbog lipa i centa zato što dvije lipa nije moguće evidentirati u centima te će prilikom toga doći do manjih razlika koje će trebati evidentirati kao financijske prihode ili financijske rashode za 2023. godinu te ih priznati u računu dobiti i gubitka. (Rif, kolovoz 2022., Rif, siječanj 2023., url, 2023 RRIF, rujanj 2022., url, RRIF, kolovoz Priručnik za uvođenje eura, url, Zuber, M. Lidermedia, url)

Slika 1: Prikaz knjiženja pozitivnih i negativnih tečajnih razlika

Redni broj	opis	Broj konta	duguje	potražuje
1.	Devizni račun Pozitivne tečajne razlike -pozitivna tečajna razlika	103 775	28,97	28,97
2.	Negativne tečajne razlike Devizni račun -obračunate negativne tečajne razlike	725 103	18,48	18,48

Izvor: Izrada autora (2023.)

Svaki poslovni subjekt dužan je iskazati cijene svojih roba ili usluga na robi u poslovnom mjestu ili na cjeniku ako poslovni subjekt obavlja uslužnu djelatnost. Ukoliko postoji internetska stranica poslovni subjekt dužan je i tamo dvojno iskazati cijene. Od dvojnog iskazivanja cijena izuzeti su kiosci, prodaja preko automata, prodaja na štandovima to jest na tržnicama, u objektima obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva ili tijekom prodaja na sajmovima i izložbama. Neki još od izostalih mjesta koja nisu obvezna dvojno iskazivati cijene su povratna naknada za ambalažu, već otisnute cijene na knjigama, iznosi cijena zrakoplovnih karata, igre na sreću i ostali. Sve iznimke podrazumijevaju iskazivanje ukupnog iznosa na računima u obje valute. Za ovo obveza traje sve do 31.12. do tada iskazuju se sve cijene u kunama a od 1.1. subjekti su dužni iskazivati cijene u eurima. Postoje neki od načina iskazivanja cijena na robi a to su sljedeći:

Slika 2: Iskazivanje cijena na robi

1. Na robi (naljepnice) putem ručnih etiketa

Izvor : Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja (2022., url)

Slika 3: Iskazivanje cijena robe u maloprodaji

2. Na polici na regularnoj etiketi sa nazivom robe

ISKAZIVANJE MALOPRODAJNE CIJENE ROBE

Kemijska olovka plava	
5,31 EUR	39,99 kn

ISKAZIVANJE MALOPRODAJNE CIJENE I CIJENE ZA JEDINICU MJERE

Mljevena kava 175g	
2,33 EUR	17,59 kn
9,09 EUR/kg	68,52 kn/kg

Izvor: Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja (2022., url)

Što se tiče iznosa na računima fizičkih osoba od dana 1.1.2023. godine oni će se automatski preračunati u eure koristeći fiksni tečaj konverzije, a to uključuje depozite, štedne i transakcijske račune te kredite. Za sve ovo ne obračunava se naknada za preračunavanje. Sve ugovore koje subjekti imaju sa bankama i dalje su važeći z njima se ne mijenja ništa. (Erste Bank, 2022., url)

Prilikom uvođenja nove valute biti će potrebno zamijeniti kune u euro a ako građani nemaju novac na računima neće se automatski zamijeniti ali ne moraju se brinuti jer će konverzija novca trajati dulje vrijeme. Krajnji rok za zamjenu novčanica u eure neće postojati te će ga moći zamijeniti bilo kada žele u budućnosti kod Hrvatska narodna banke (HNB). Za one koji imaju kovanice moći će ih zamijeniti unutar 3 godine od dana uvođenja eura. Za zamjenu novca unutar prvih 6 mjeseci banke neće uzimati naknadu dok nakon tih 6 mjeseci banke će uzimati određenu naknadu za svoje usluge. (Ministarstvo financija, prosinac 2022., url)

Što se tiče kartica i bankomata ako osoba ima jednu karticu po računima u kunama ili eurima moći će podizati gotovinu na isti način kao i do sad. Sve kartice koje subjekti posjeduju i dalje će se sa njima moći upotrebljavati neće biti potrebna njihova zamjena. Sve kartične transakcije koje su obavljene do 31.12.2022. biti će automatski prebačene u euro od 1.1.2023. Ukoliko građani upotrebljavaju bankomate za uplate ili isplatu sredstava nakon 1.1.2023. oni će biti ograničeni neko vrijeme te će se sa vremenom omogućiti potpuno korištenje, podizanje gotovine je moguće od 1.1. Dnevni limiti za kupovinu i podizanje gotovine putem kartica ostaje isti samo će se iznos iz kuna prebaciti u iznos eura. (Otpbanka, 2022., url)

2.3. Etički kodeks za poslovne subjekte

Prema etičkom kodeksu koji je objavilo Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja utvrđuju se načini prema kojim poslovni subjekti postupaju na transparentni i pouzdan način prilikom uvođenja eura u Hrvatskoj, cilj etičkog kodeksa je stvoriti sigurnost i pružiti povjerenje za potrošače. Namjena etičkog kodeksa je da bude potpora svim poslovnim subjektima u

financijskom i nefinancijskom sektoru koji rade u Republici Hrvatskoj koji izravno posluju sa potrošačima. Jedno od najvažnijih načela etičkog kodeksa je da se prilikom uvođenja eura ne smije zloupotrijebiti uvođenje nove valute u svrhu rasta cijena roba i usluga na tržištu. Prema kodeksu nalaže se da prilikom preračunavanja i zaokruživanja cijena iz kuna u euro da će se sve provoditi prema fiksnom tečaju konverzije u punom brojčanom iznosu te prema svim propisanim matematičkim pravilima. Na svakom računu mora se na čitljiv, jasan i lako uočljiv način istaknuti fiksni tečaj konverzije kako na računima tako i na prodajnim mjestima i na mjestima pružanja usluga. Tijekom razdoblja dvojnog iskazivanja cijena posebno će se paziti na to da se na pravilan i jasan način preračuna ostatak koji je potrebno vratiti potrošačima u eurima. (Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, 2022., url)

Jedan problem koji se stvara kod potrošača je tako zvana „Iluzija eura“. Što to znači? To znači da se u svijesti kupaca stvara određena slika da su neke stvari u eurima jeftinije nego one u kunama, to se događa iz tog razloga što jedan euro vrijedi puno više od jedne kune. za primjer uzmimo litru mlijeka koja u kunama iznosi 10 kuna a dok ona u eurima iznosi 1,33 eura to automatski gledajući od strane kupaca izgleda povoljnije dok zapravo je to ista vrijednost. Sve je stvar toga ljudski mozak to jest mozak potrošača prilikom kupnje prije će kupiti proizvod ako je on u eurima nego u kunama jer naviknuti smo na iznose u trgovinama koje su mnogo veće u kunama te sada kada se preračunaju u euro to izgleda sa te strane povoljnije ali je sve to jedna prevara koju čovjek nesvjesno radi. (Staljić, M., Valerjev, P., 2015., url)

Prema istraživanju Eurobarometra na temu mišljenje ispitanika o povećanju i održavanju cijena nakon uvođenja eura može se zaključiti da čak 72% ispitanika misli da će uvođenje eura dovesti do povećanja cijena dok samo njih 21% misli da će one ostati iste dok onaj zanemarujući dio misli da će euro imati pozitivne posljedice na cijene. (Vlajčić, G., 2022., url)

Prema radu Sajter, D., 2022. iz 2022. na temu Praktična pitanja o odbacivanju kune i uvođenju eura, postoje zanimljiva pitanja koja je važno spomenuti. Prvo pitanje je što će biti sa novčanicama i kovanicama kada se povuku? Sve novčanice će se izrezati i reciklirati a kovanice će se taliti kako se ništa ne bi bacilo. Zanimljivo pitanje je i to hoće li se moći koristiti neki drugi tečaj osim onoga od 7,5345? Nije moguće koristiti drugi tečaj osim fiksnog tečaja konverzije, biti će korišten za sve moguće kupnje, prodaje i transakcije te je kažnjivo da se koristi bilo koji drugi tečaj koji bi za posljedicu bilo nastanak štete za građane. Može li se Hrvatska vratiti kuni ako se ispostavi da euro ne bude dobar kako se planira? To nije moguće

kada se uvede euro od 1.1. to postaje jedina moguća valuta u zemlji te sa tim kuna odlazi u povijest. (Sajter, D., 2022., url)

Prema radu (Marić, M.,2021.) pod nazivom Pristupanje Hrvatske Eurozoni istaknula je prednosti malih i srednjih poduzeća na uvođenje eura. Pa tako neke od prednosti su neovisnost te tržišna prilagodljivost koje svako malo poduzeće posjeduje pri pokretanju posla kao potpunu slobodu koja mu se pruža na tržištu. Nadalje tu je sigurnost posla, u tome poduzetnik sam odlučuje o tome koliko će i šta raditi u svome poslu. Naravno kao i u svakome malome poduzeću postoji mogućnost zapošljavanja članova obitelji što je velika prednost pogotovo za nove poduzetnike. Izazov je još jedna od prednosti koja poduzetnika potiče na ostvarenje zacrtanih ciljeva u samome poslu. Sa uvođenjem eura ove sve prednosti će biti mnogo više izraženije zbog otvaranja novog jedinstvenog tržišta a to je eurozona. (Marić, M.,2021., url)

3. UTJECAJ UVOĐENJA EURA NA POSLOVANJE

Prema (Rif, srpanj 2022.) i prema Zakonu o uvođenju eura koji je objavljen u (NN 57/22) za sve poslovne događaje koji će se odnositi za razdoblje nakon dana uvođenja eura u poslovnim knjigama će se evidentirati u euru dok je po potrebi moguće i u drugim valutama. Sva stanja koja su prenesena u kuni za prethodnu godinu prije uvođenja eura (2022.) preračunavaju se u euro koristeći fiksni tečaj konverzije uz poštivanje svih pravila za preračunavanje koji su opisani u ovome zakonu (NN 57/22). Ukoliko je izdana knjigovodstvena isprava prije dana uvođenja eura a dok se ista odnosi na obračunsko razdoblje nakon 1.1.2023. preračunati će se u euro uz primjenu fiksnog tečaja konverzije. Fiksni tečaj konverzije iznosi 1 EUR=7,53450 kuna. Ukoliko dođe do razlika u zaokruživanju u poslovnim knjigama evidentiraju se prema zakonu koji je naveden u (NN 57/22) koji kaže da se preračunava i zaokružuje na dvije decimale a na temelju treće decimale. Kao na primjer ako je iznos 10,544 u tom slučaju druga decimala je ne promijenjena dok u slučaju da je iznos 10,545 tada dolazi do promijene druge decimale te iznosi 10,55. Za dugove dužnika prema vjerovniku koji je korištenjem fiksnog tečaja konverzije manji od jednog centa ta obveza prestaje. (Confida, kolovoz 2022., url, Rif, srpanj 2022., url)

Slika 4: Evidencije u poslovne knjige prije i nakon 1.1.2023.

Datum poslovnog događaja (obavljene usluge ili isporučene robe)	Datum izdavanja računa	Datum plaćanja	Valuta izdavanja računa	Valuta unosa u poslovne knjige	Valuta plaćanja
15.12.2022.	15.12.2022.	31.12.2022.	kuna	kuna	kuna
15.12.2022.	15.12.2022.	15.01.2023.	kuna	kuna	euro
15.12.2022.	15.01.2023.	15.01.2023.	euro	kuna	euro
15.01.2023.	15.01.2023.	15.01.2023.	euro	euro	euro

Izvor: Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja (2022., url)

Slika broj 4. govori o tome kako će se odvijati evidencije u poslovnim knjigama koje ovise o datumima nastanka poslovnog događaja, datumima izdavanja računa te datumima plaćanja. Prvi poslovni događaj koji se dogodio 15.12 za isti je izdan račun 15.12 te je račun plaćen 31.12 2022. godine, sve će se evidentirati u kuni. Drugi poslovni događaj nastao je 15.12, račun je izdan istoga dana ali je plaćen 15.1.2023 kod te poslovne promjene valuta izdavanja računa te valuta unosa u poslovne knjige biti će u kunama dok valuta plaćanja u eurima. Treći

poslovni događaj nastao je 15.12, račun je izdan 15.1.2023. te plaćen istoga dana kod te promjene za valutu izdavanja računa biti će euro, valuta koja se unosi u poslovne knjige je kuna te valuta plaćanja euro. Četvrti poslovni događaj nastao je 15.1.2023., datum izdavanja računa te datum plaćanja je isti dan, kod tog poslovnog događaja sve će se evidentirati u eurima.

Prema (NN57/22) te prema (Rif, srpanj 2022., Rif, prosinac 2022.) obveznici pripreme financijskih izvještaja čija je poslovna godina jednaka kalendarskoj pripremaju financijske izvještaje za 2022. godinu u kunama. Obveznici čija je poslovna godina različita od kalendarske i čiji je posljednji dan poslovne godine nakon uvođenja eura (1.1.2023.) oni svoje izvještaje su dužni pripremiti u euru. (Rif, srpanj 2022., url, Rif, prosinac 2022., url)

„Prijava poreza na dobit, kao i prijava poreza na dohodak za prethodnu godinu (za razdoblje prije uvođenja eura), koji se podnose u godini u kojoj je euro uveden, podnositi će se u kunama. Obveznici poreza na dobit, čije porezno razdoblje oporezivanja započinje prije uvođenja eura, a završava nakon datuma uvođenja eura, prijavu poreza na dobit za to porezno razdoblje dostavljati će u eurima.“ (Minimax, 2022., url).

PDV obrazac za prosinac 2022. podnositi će se prema svim zakonskim rokovima a to je u siječnju 2023. koji će biti u kuni jer se poslovni događaji koji su nastali u prosincu 2022. odnose na prethodno razdoblje prije uvođenja eura kao službene valute. (Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, srpanj2022., url)

Prema (NN/57/22) za sve doprinose obveznih osiguranja prilikom oporezivanja dohotka ukoliko imaju oznaku prije dana uvođenja eura podnose se u kunama, ali ako je oznaka nakon 1.1 tada se podnose u eurima. Knjigovodstvena stanja zadnjega dana prije službenog uvođenja eura u poreznim su se evidencijama dužna preračunati u euro uz korištenje fiksnog tečaja konverzije te brinući se o pravilnom zaokruživanju i preračunavanju kako je propisano u ovome zakonu. (Minimax, 2022., url)

„Vezano uz podatke koji se šalju na fiskalizaciju, noviji način određivanja pravila strukturiranja XML dokumenta koji se još skraćeno zove (XML shema) neće se mijenjati te će se podaci za razdoblje zaključno s 31. prosincem 2022. dostavljati u kunama, a od 1. siječnja 2023. godine u eurima. Tijekom razdoblja dvojnog optjecaja, odnosno od 1. siječnja do 14. siječnja 2023. izdani račun se fiskalizira u euru.“ Prema RRIF (prosinac,2022.) sva usklađenja od strane fiskalizacije zbog uvođenja eura već je donesena te će biti provedena uz korištenje fiksnog tečaja konverzije od (1 euro = 7,53450 kn). (RRIF, prosinac, 2022., url)

Uplate u blagajnu kako je objavilo ministarstvo financija te prema (Rif-u, 2022., i RRIF-u, 2022.) u prva dva tjedna od 1.1.2023. godine od kada se službeno se i kreće sa uvođenjem eura biti će i u eurima i u kunama dok su isplate moguće samo u eurima, dok sve evidencije poslovanja evidentirati će se u glavnoj knjizi samo u eurima. Svi subjekti koji posluju sa gotovinom dužni su na vrijeme se opskrbiti sa kovanicama i novčanicama eura kako bi prema zakonu mogli poslovati na način koji je propisan. (ministarstvo financija, ožujak 2022., Rif, listopad 2022., url, RRIF, listopad 2022., url)

Slika 5: Iznosi blagajničkog maksimuma

Veličina poslovnog subjekta	Redovna visina blagajničkog maksimuma do 31. prosinca 2022. u KN	Redovna visina blagajničkog maksimuma od 1. siječnja 2023. u EUR	Visina blagajničkog maksimuma u razdoblju dvojnog optjecaja u EUR
Mikro subjekti i fizičke osobe	10.000,00	1.327,23	5.308,92
Mali subjekti	50.000,00	6.636,14	26.544,56
Srednji subjekti	80.000,00	10.617,82	42.471,28
Subjekti koji prelaze mjerila koja određuju malo gospodarstvo	100.000,00	13.272,28	53.089,12

Izvor: RRIF (2022., url)

Na slici broj 5. je prikazan iznos blagajničkog maksimuma do 31.12.2022. u kunama za sve vrste poduzetnika tako za mikro subjekte i fizičke osobe on iznosi 5000 kn a od 1.1 taj iznos će biti isti samo u eurima koji iznosi 1327,23 eura, dok visina blagajničkog maksimuma u razdoblju dvojnog optjecaja iznosi 5308,92 eura. Tako je i za sve ostale subjekte kako je i vidljivo na slici.

Prema (Rif, siječanj 2023., RRIF, srpanj 2022.) sve plaće koje se isplaćuju od 5.9.2022. imati će obvezu dvojnog iskazivanja a odnose se za kolovoz. Za svakog poslodavca koji isplati plaću do 4.9 nema obvezu dvojno istaknuti iznos plaće. Ova obveza će na snazi biti do 31.12.2023. godine kao što je i propisano zakonom. U razdoblju dvojnog iskazivanja cijena radnik mora imati uvid u svotu koju mu je poslodavac isplatio prikazano na ispravi o isplati plaće, naknadi plaće, otpremninama te drugim materijalnih prava koja se radniku isplaćuju na temelju ugovora o radu i sve to uz prikaz fiksnog tečaja konverzije. Plaće za prosinac koje će se isplaćivati nakon 1.1.2023. isplaćivati će se u eurima. Za iste plaće nastale u prosincu u poslovnim knjigama evidentirati će se u kuni.

Kod ugovora o radu poslodavci neće morati sklapati nove ugovore o radu niti sklapati dodatne anekse postojećim ugovorima. Biti će potrebno samo nakon 1.1.2023. godine postojeće

plaće iz kuna preračunati u eure prema fiksnom tečaju konverzije. Također svi ugovori koji su sklopljeni u razdoblju dvojnog iskazivanja cijena biti će kao i do sada sklopljeni u kunama.

Kako su objavile (NN/57/22) sve dionice koje su uvrštene i kojima se trguje na mjestima za trgovanje biti će prebačene iz kune u euro na dan uvođenja eura koristeći fiksni tečaj konverzije uz zaokruživanje na najbliži cent, sve uz primjenu pravila koja su propisana zakonom. Dionička društva i društva sa ograničenom odgovornošću dužna su preračunati svoj temeljni kapital i udjele koje imaju u dionicama koristeći fiksni tečaj konverzije uz pridržavanje uputa o zaokruživanju. Prema Rif- u sve promjene dionička društva su dužna u roku od godine dana podnijeti registarskom sudu od dana uvođenja eura dok društva sa ograničenom odgovornošću imaju vremena u roku od najviše tri godine od datuma uvođenja eura. Iznos temeljnog kapitala koji je do sada izražen u kunama biti će preračunat korištenjem fiksnog tečaja konverzije.(Et-Ivin, svibanj 2022., url, Rif, kolovoz 2022., url)

Kako je objavilo ministarstvo gospodarstva preračunavanje u euro će se odvijati uz pomoć međunarodnog računovodstvenog standarda 21 (MRS 21). Te tako prema MRS 21 svi financijski podatci u financijskim izvještajima biti će prikazani u kuni do 31.12 prema Zakonu o računovodstvu. Nakon 31.12 svi podatci u financijskim izvještajima biti će prikazani u euru. Prema MRS 21 postoje pravila za preračun te se prema njima imovina i obveze pretvaraju prema zaključnom tečaju na datum izvještaja o financijskom položaju, prihodi i rashodi u svakom se izvještaju preračunavaju prema tečajevima na datum transakcije i sve ostale tečajne razlike priznaju se u sklopu ostale sveobuhvatne dobiti. Prema (Rif, prosinac 2022.) doći će do promjena u računovodstvenim politikama u skladu sa MRS-om 8 te će biti potrebno prema tome uskladiti početno stanje komponente kapitala te uz to obratiti pažnju na usklađivanje iznosa imovine i obveza. (ministarstvo gospodarstva, srpanj 2022., url, Rif, prosinac 2022., url)

Od 1.1.2023. Hrvatska uvodi euro te će u upotrebu doći euro kovanice kao što su na slici.

Slika 6: Izgled Hrvatskih eurokovanica

Izvor: HNB (2022., url)

Slika broj 6. prikazuje izgled kovanica eura koje će biti u upotrebi u Republici Hrvatskoj u svrhu uvođenja eura. HNB ima za cilj da opskrbi sa dovoljnom količinom kovanica banke kako bi se njihovo poslovanje nastavilo na odgovarajući način. Količina kovanica koju HNB mora da izradi je približno 3700 tona eurokovanica. Na slici su prikazana četiri dizajna kovanica koje će se upotrebljavati u Hrvatskoj a sve one imaju određenu poveznicu sa državom. Prva na slici je kovanica od 2 eura na kojoj će biti geografska karta Hrvatske. Na eurokovanici od 1 eura biti će već dobro poznata životinja kune kao što je to i na kovanicama kune. Sljedeće su kovanice centa a to su 50, 20 i 10 centi koje imaju sliku Nikole Tesle. Na kovanicama od 5, 2 i 1 centa biti će Hrvatska glagoljica.

Za promjenu valuta kako je objavljeno u Wts Klient te prema (Rif, siječanj 2023.) postoji pet osnovnih načela promjene valuta. Prvo načelo je zaštite potrošača koji glasi da sami potrošač ne smije biti u nepovoljnijem položaju nego što je to kada se uvede euro, ne smije prouzročiti financijsku štetu za građane. Drugo načelo je zabrane neopravdanog poskupljenja, što znači da uvođenje eura ne smije prouzročiti podizanje cijena roba i usluga na štetu potrošača. Treće načelo je kontinuiteta pravnih instrumenata koje kaže da uvođenje nove valute ne smije utjecati na valjanost već postojećih ugovora i drugih pravnih instrumenata u kojima se nalazi trenutna valuta to jest kuna. Četvrto načelo je učinkovitost koji govori o tome da sami postupak uvođenja eura se provede uz što je moguće manje troškova koji su naravno neizbježni ali ih treba smanjiti na najmanju moguću mjeru. Peto načelo je transparentnosti i informiranja koje kaže da sve informacije što se tiču uvođenja eura budu svima jasne, dostupne, razumljive i svima vidljive tako da potrošači budu u potpunosti upoznati sa svim promjenama koje dovode uvođenje nove valute. (Rif, siječanj 2023., url, Wts Klient, kolovoz 2022., url)

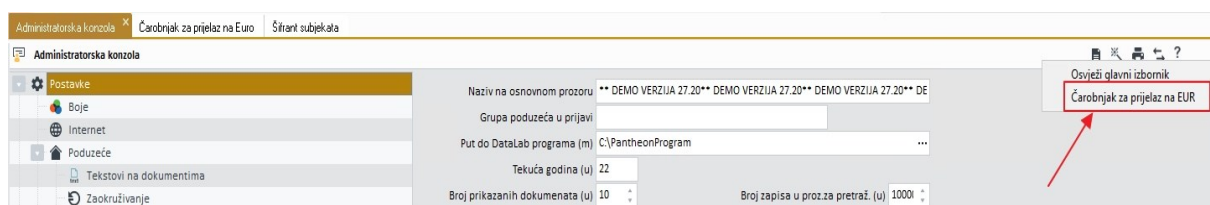
4. APLIKATIVNA RJEŠENJA RAČUNOVODSTVENIH SUSTAVA

Sa prelaskom kune na euro uz sve prilagodbe koje će zahvatiti cjelokupno gospodarstvo u tome nisu izostavljeni ni računovodstveni sustavi. Oni su do sada svoje poslovanje temeljili na kuni dok od sljedeće godine morati će se prilagoditi na euro. Prvog dana uvođenja eura sve poslovne promjene biti će evidentirane u eurima. Sve troškove za promjenu informacijskih sustava snositi će poduzetnici. Biti će potrebno na vrijeme ažurirati informacijske sustave kako bi se provjerila ispravnost sustava kako ne bi došlo do poteškoća prilikom evidentiranja promjena.

„Promjene koje će se dogoditi u informacijskim sustavima za programske tvrtke nisu nimalo jednostavne jer ima mnogo dijelova na koje treba obratiti pažnju. Morati će se dobro uskladiti zaokruživanje cijena, dvojno iskazivanje cijena, fakturiranje, evidencije zaliha, plaće, sve računovodstvene evidencije, glavne knjige, bilanca i mnoge druge računovodstvene promjene.“ (Datalab, kolovoz 2022., url)

Za primjer uzmimo poslovni informacijski sustav pod nazivom Ars Pantheon sa sjedištem u Zagrebu. Sustav nudi mnogobrojne pogodnosti te su na jednostavan način prilagodili svoje sustave za uvođenje nove valute.

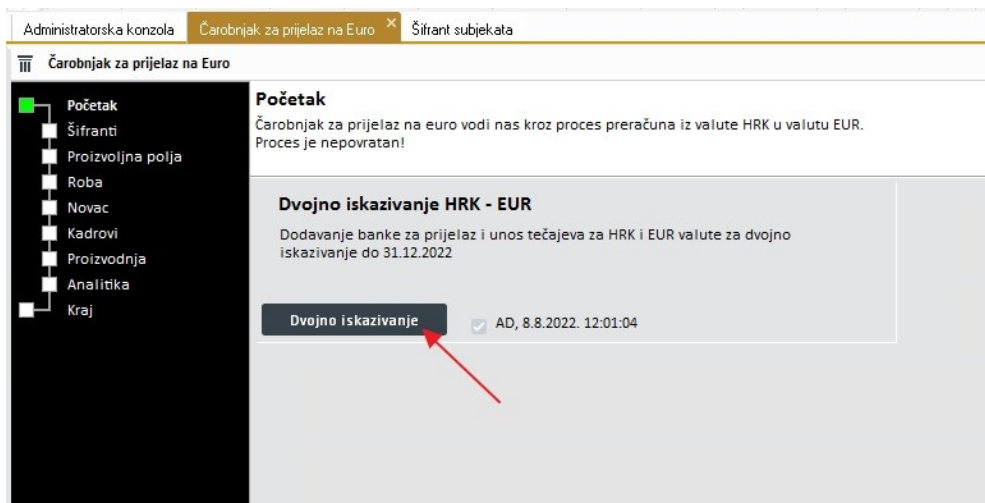
Slika 7: Upute za prijelaz na euro

Izvor: Pantheon, dvojno iskazivanje cijena (2022., url)

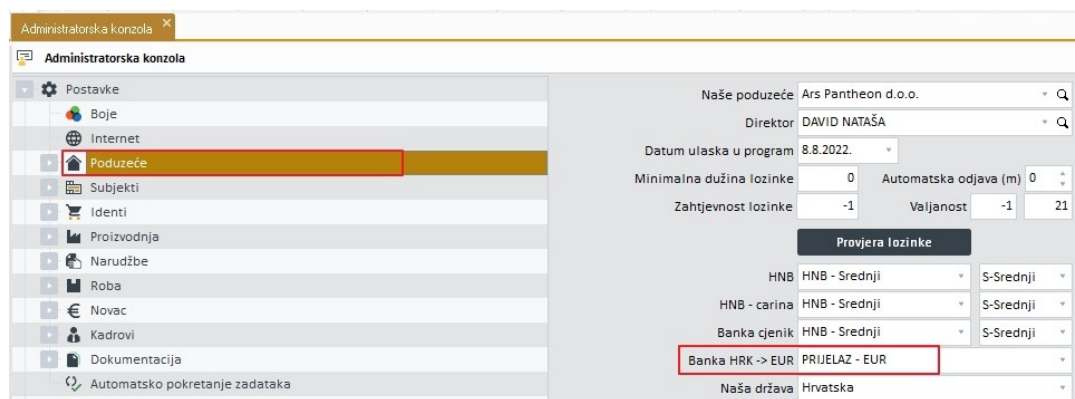
Ova slika broj 7. prikazuje glavni izbornik aplikacije u kojoj je slikovito prikazano što treba napraviti kako bi se omogućilo korisnicima prelazak na euro. Kao što se i vidi na slici u gornjem desnom uglu nalazi se čarobnjak za prijelaz na euro nakon toga slijede daljnji koraci.

Slika 8: Dvojno iskazivanje cijena

Izvor: Pantheon, dvojno iskazivanje cijena (2022., url)

Slika 9: Nova banka za prijelaz na euro

Izvor: Pantheon, dvojno iskazivanje cijena (2022., url)

Na slici broj 8. vidljivo je da je drugi korak prikazan crvenom strelicom i klikom na dvojno iskazivanje otvoriti će se nova mogućnost koja je prikazana na sljedećoj slici. Na slici broj 9. vidljivo je da se automatski kreira nova banka koja sadrži novu valutu te je vidljivo da postoje sve ostale informacije o poslovnom subjektu.

Slika 10: Dodatne mogućnosti u aplikaciji

The screenshot shows a web application interface for 'Šifrant subjekata'. The main content area displays a table of exchange rates for 'PRIJELAZ - EUR'. The table has columns for 'Datum', 'Valuta', 'Kupovni t.', 'Srednji t.', and 'Prodajni t.'. The first row shows the date '1.6.2022.' highlighted with a red box, and the corresponding exchange rates for 'EUR' are 7,534500. The interface also includes a sidebar with navigation options like 'Privola/Blokiranje', 'Računi', 'Kupac', 'Financijski podaci', 'Ugovoreni cjenik', 'Dobavljač', 'Općina', and 'Skladište'. The 'Banka' option is selected and highlighted with a red box. The 'Tečajna lista' section includes fields for 'Datum od', 'do', and 'Valuta', along with buttons for 'Združi tečajne liste', 'Filtriraj', and 'Briši filter'.

Izvor: Pantheon, dvojno iskazivanje cijena (2022., url)

Ukoliko poslovni subjekt želi da mu promjeni datum po kojemu će se iskazivati cijene i u eurima to može samostalno promijeniti klikom na datum koje je označeno i prikazano na slici crvenom bojom. Također se na slici broj 10. vidi da će se u aplikaciji koristiti i zadani tečaj eura po kojemu će biti izvršeno automatski preračunavanje iz kune u euro.

Prilikom uvođenja eura od informacijskih sustava zahtjeva se pravovremena prilagodba. Tijekom uvođenja promjena može doći do poteškoća zbog prevelikog opsega posla od strane informatičkih stručnjaka koji će imati mnogo posla od strane svih korisnika kako bi unaprijedili sustave kako ne bi došlo do kašnjenja u prilagodbama koje su zadane. Prvo što je potrebno utvrditi je to koje će se to informacijske sustave trebati promijeniti kao na primjer izdavanje računa, rad blagajni, sustavi za obračune plaća, sustave za obradu financijskih podataka i ostali. Sljedeći korak je utvrditi što je to točno potrebno prilagoditi u svakom od informacijskih sustava na način da se dobro prouče novi zakoni o potrebnim promjenama za uvođenje eura a to je Zakon o uvođenju eura kao službene valute u Hrvatskoj. Postoje neophodne promjene koje svaki sustav mora podnijeti a to su dvojno iskazivanje cijena, preračunavanje svih iznosa iz kuna u euro uz korištenje fiksnog tečaja, dvojni optjecaj gotovine koji će biti tijekom prvih tjedana od uvođenja eura te će morati postojati mogućnost za obavljanje poslova kao što su to izrada financijskih izvještaja te njihovo prikazivanje jer se odnose na prošlu godinu a obavljaju u tekućoj godini. Sve promjene koje će se odvijati u informacijskim sustavima potrebno je prije vremena ispitati i provjeriti kako bi sve bilo spremno i funkcionalno prilikom prelaska na euro.

5. ZAKLJUČAK

Mnogo toga se mijenja prilikom uvođenja eura a kako bi se to sve odvijalo prema zakonu trebalo je prvo dobro proučiti koje sve promjene će se događati koje zahvaćaju poslovanje od strane računovodstvenih servisa ili odjela unutar tvrtki. Računovodstvene aplikacije moraju biti prilagođene na nove uvjete a to je prvenstveno dvojno iskazivanje cijena koje kreće od 5.9 te traje sve do 31.12.2023. Nakon dana uvođenja eura to jest nakon 1.1.2023 poslovne promjene biti će evidentirane u eurima. Sva stanja iz prethodne godine u kunama preračunavaju se u euro. Unutar aplikacija potrebno je bilo prilagoditi fiksni tečaj konverzije kako bi se sve preračunavanje odvijalo prema donesenom zakonu. Proizvođači računovodstvenih informacijskih sustava morali su prilagoditi sustave da nakon uvođenja eura sustav podržava sve procese i sve aktivnosti koje računovođe provode unutar aplikacija. Prilagodba korisnika aplikacija neće biti dugotrajna jer unutar aplikacija ne mijenja se mnogo toga a i ono što je promijenjeno ne predstavlja veliku prepreku za stručne ljude koji na tome rade. Za građane to jest za potrošače dolazi novo vrijeme na koje se neće biti lako priviknuti nakon mnogo godina u kojima je korištena nacionalna valuta kune. Što će biti sa cijenama nakon 1.1. tek ćemo vidjeti ali iz iskustva već prijašnjih zemalja koje su uvodile euro može se pretpostaviti da nas očekuju daljnja poskupljenja. Mnogi troškovi su bili da bi se euro kao valuta uveo u Hrvatsku te će taj trošak morati na neki način se otplatiti a u tome najviše kao i uvijek stradaju upravo građani, to je upravo ono što je najveća tako rečeno žrtva uvođenja eura. Država je uvela neke mjere kako bi cijene držala na istoj mjeri i nakon 1.1 kao što je dvojno iskazivanje cijena koje bi trebalo pozitivno utjecati na cijene uz to tu je i zakon koji je donesen i u kojem se zabranjuje promjena cijena prilikom uvođenja eura. Hoće li više prednosti ili nedostataka donijeti euro sa sigurnošću se trenutno ne može reći, sve će se vidjeti tek kada euro krene u realizaciju. Naravno prednosti su mnoge kao jedno od najvećih je upravo i olakšani izvoz roba jer se otvara novo veliko tržište za Hrvatske poduzetnike te je sada vrijeme da se to i iskoristi na pametan način. Od nedostataka treba istaknuti možda i najvažniji a to je gubitak svoje nacionalne valute kune koja je u upotrebi gotovo od Hrvatske neovisnosti te samim time je bila i još uvijek je prepoznatljiv dio lijepe naše. Ono što je vidljivo već prvog dana sa uvođenjem eura došlo je do povećanja cijena kod većine poduzetnika iako je to Zakonom o uvođenju eura zabranjeno. Prema zakonu dozvoljeno je pretvoriti cijene iz kuna u eure po fiksnom tečaju, ali to u praksi se nije tako pokazalo te je vidljivo da sa uvođenjem eura dolazi do sve većeg poskupljenja.

LITERATURA

1. Confida, kolovoz 2022.

URL: <https://www.confida.hr/hr/sto-se-mijenja-u-poslovnim-knjigama-financijskim-izvjestajima-i-prijavama-poreza-nakon-uvodenja-eura/> (24.10)

2. Datalab, kolovoz 2022.

URL: <https://www.datalab.hr/blog/prijelaz-na-eur-pantheon-jednostavan-bezbrizan/> (9.8)

3. Erste Bank, 2022.

URL: <https://www.erstebank.hr/hr/gradjanstvo/euro-informacije> (5.10)

4. Et-Ivin, svibanj 2022.

URL: <https://et-irs.hr/pripreme-za-uvodenje-eura/> (24.10)

5. Europski dom Zagreb, 2022.

URL: <https://www.europe.hr/ugovori-i-sporazumi/> (10.11)

6. Genius, svibanj 2022.

URL: <https://icam.hr/genius/uvodenje-eura-top-12-prednosti-i-nedostataka/> (5.10)

7. Gabriela Vlajčić, Stav građana Republike Hrvatske prema uvođenju eura

URL: [file:///C:/Users/User/Downloads/1218504.Zavrni_rad_-_Gabriela_Vlaji%20\(2\).pdf](file:///C:/Users/User/Downloads/1218504.Zavrni_rad_-_Gabriela_Vlaji%20(2).pdf)
(13.11)

8. Global Times, listopad 2022.

URL: <https://www.globaltimes.cn/page/202210/1278312.shtml> (4.11)

9. Ines Kersan-Škabić, Uvođenje eura u Republici Hrvatskoj, ožujak 2022.

URL: <https://www.bib.irb.hr/1195419>

10. IMF, Economic Convergence in the Euro Area: Coming Together or Drifting Apart, 2018.
(2.11)

11. Ivanov Marijana, Odnos deviznog tečaja i kamatnih stopa u kontekstu uvođenja eura, studeni 2017.

URL: <https://www.bib.irb.hr/935256> (6.12)

12. Izvješće o konvergenciji, lipanj 2022.

<https://www.ecb.europa.eu/pub/convergence/html/ecb.cr202206~e0fe4e1874.hr.html#toc1>

(28.7)

13. Jutarnji list, listopad 2022.

URL: <https://novac.jutarnji.hr/novac/aktualno/najvisa-inflacija-u-hrvatskoj-otkad-se-mjere-podaci-dzs-objavio-koliko-su-rasle-cijene-u-rujnu-15261576> (2.11)

14. Lidermedia, srpanj 2022

URL: <https://lidermedia.hr/sto-i-kako/prelazak-na-euro-knjizenje-u-kunama-ili-eurima-ovisite-o-datumu-nabave-a-ne-izdavanja-racuna-143884> (9.1)

15. Marić Matea, Pristupanje Republike Hrvatske eurozoni, 2021.

URL: <https://repositorij.efzg.unizg.hr/islandora/object/efzg%3A6688/datastream/PDF/view>

16. Ministarstvo financija, prosinac 2022.

URL:

https://mfin.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/hr_i_eu/Nacionalni%20plan%20zamjene%20hrvatske%20kune%20eurom%20-%20donesen%20na%20sjednici%20Vlade%20RH%20odr%C5%BEanoj%2023.12.2020..pdf

(1.8)

17. Ministarstvo financija, ožujak 2022.

URL: https://mfin.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/hr_i_eu/Uputa%20o%20procesu%20prilagodbe%20poslovnih%20procesu%20za%20poslovanje%20u%20euru.pdf (1.8)

18. Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, 2022.

URL: <https://etickikodeks.mingor.gov.hr/docs/Eticki-kodeks-Euro.pdf> (24.10)

19. Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, srpanj 2022.

https://mingor.gov.hr/UserDocsImages/Trgovina/Srpanj%202022_Euro_Smjernice%20za%20Prilagodbu%20gospodarstva.pdf (3.10)

20. Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, srpanj 2022. (MRS 21)

URL:

https://mingor.gov.hr/UserDocsImages/Trgovina/Srpanj%202022_Euro_Smjernice%20za%20Prilagodbu%20gospodarstva.pdf (13.1)

21. Minimax, 2022.

URL: <https://www.minimax.hr/blog-uvodjenje-eura-u-republici-hrvatskoj/> (29.7)

22. Minimax, 2022.

URL: <https://www.minimax.hr/blog-uvodjenje-eura-u-republici-hrvatskoj/> (4.11)

23. Narodne novine, NN 57/22, 88/22, Zakon o uvođenju eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj

URL: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2022_05_57_803.html (29.7)

24. Olivari Šime, Uvođenje eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj

URL: <https://www.bib.irb.hr/1168788> (23.11)

25. Otpbanka, 2022.

URL: <https://www.otpbanka.hr/gradani/uvodenje-eura-odgovori-na-vasa-pitanja-na-jednom-mjestu> (3.11)

26. Požega Željko, Crnković Boris, Martinović Marko, Analysis of time series for the currency pair Croatian Kuna / Euro

URL: <https://hrcak.srce.hr/file/270695> (5.12)

27. RIF, srpanj 2022., Domagoj Bakran

URL: <https://www.rif.hr/?r3d=rif-srpanj-2022> (7.12)

28. RIF, kolovoz 2022., Darko Terek

URL: <https://www.rif.hr/?r3d=rif-kolovoz-2022> (7.12)

29. RIF, listopad 2022., Domagoj Bakran

URL: <https://www.rif.hr/22842-2/> (5.12)

30. RIF, prosinac 2022., skupina autora

URL: <https://www.rif.hr/?r3d=rif-prosinac-2022> (10.1)

31. RIF, siječanj 2023., Ana Zoroć

URL: <https://www.rif.hr/rif-sijecanj-2023/> (10.1)

32. RRIF, srpanj 2022., Anja Božina, Ivan Petarčić, Jasna Vuk (1.8)
33. RRIF, kolovoz 2022., skupina autora
https://www.rrif.hr/prirucnik_za_uvodenje_eura-278-knjiga/ (23.11)
34. RRIF, rujan 2022.
URL: https://www.rrif.hr/uvodenje_eura_pitanja_i_odgovori-2178-vijest/ (4.11)
35. RRIF, listopad 2022., Ivan Petarčić
URL: <https://www.rrif.hr/clanak-21982/> (7.12)
36. RRIF, prosinac 2022., skupina autora
URL: <https://www.rrif.hr/clanak-22102/> (7.12)
37. Sajter Domagoj, Praktična pitanja o odbacivanju kune i uvođenju eura, 2022.
URL: <https://www.bib.irb.hr/1192249> (23.11)
38. Sajter Domagoj, EU ≠ euro, 2013.
URL: <https://www.bib.irb.hr/640440> (2.11)
39. Stijić Marko, Valerjev Pavle, Euro-illusion: do prices seem higher in euros than in Croatian kunas? 2015.
URL: <https://www.bib.irb.hr/755977> (11.11)
40. Vakanjac Danijela, Uher Monika, Bedeković Mladena, The Maastricht Criteria - Introduction of the Euro in the Republic of Croatia, 2022.
URL: <https://www.bib.irb.hr/1199892> (5.12)
41. Wts Klient, kolovoz 2022.
URL: <https://wtsklient.hu/en/2022/08/30/currency-switch-in-croatia/> (4.11)

POPIS SLIKA

Slika 1: Prikaz knjiženja pozitivnih i negativnih tečajnih razlika

Izvor: Izrada autora 2023.

Slika 2: Iskazivanje cijena na robi

Izvor: Mingor, srpanj 2022., url:

https://mingor.gov.hr/UserDocsImages/Trgovina/Srpanj%202022_Euro_Smjernice%20za%20Prilagodbu%20gospodarstva.pdf

Slika 3: Iskazivanje cijena robe u maloprodaji

Izvor: Mingor, srpanj 2022., url:

https://mingor.gov.hr/UserDocsImages/Trgovina/Srpanj%202022_Euro_Smjernice%20za%20Prilagodbu%20gospodarstva.pdf

Slika 4: Evidencije u poslovne knjige prije i nakon 1.1.2023.

Izvor: Mingor, srpanj 2022., url:

https://mingor.gov.hr/UserDocsImages/Trgovina/Srpanj%202022_Euro_Smjernice%20za%20Prilagodbu%20gospodarstva.pdf

Slika 5: Iznosi blagajničkog maksimuma

Izvor: RRIF, listopad 2022., url: https://www.rrif.hr/blagajnicki_maksimum_i_dvojni_optjecaji-2195-vijest/

Slika 6: Izgled Hrvatskih eurokovanica

Izvor: Euro.hr, srpanj 2022., url: <https://euro.hr/pocetak-proizvodnje-hrvatskih-eurokovanica/>

Slika 7: Upute za prijelaz na euro

Izvor: Ars-Pantheon, 2022., url: - <https://www.ars-pantheon.hr/dvojno-iskazivanje-cijena/>

Slika 8: Dvojno iskazivanje cijena

Izvor: Ars-Pantheon, 2022., URL- <https://www.ars-pantheon.hr/dvojno-iskazivanje-cijena/>

Slika 9: Nova banka za prijelaz na euro

Izvor: Ars-Pantheon, 2022., URL - <https://www.ars-pantheon.hr/dvojno-iskazivanje-cijena/>

Slika 10: Dodatne mogućnosti u aplikaciji

Izvor: Ars-Pantheon, 2022., URL - <https://www.ars-pantheon.hr/dvojno-iskazivanje-cijena/>

POPIS KRATICA

ERM II- Europski tečajni mehanizam

BDP- bruto domaći proizvod

HNB- Hrvatska narodna banka

XML SHEMA- noviji način određivanja pravila strukturiranja XML dokumenta

MRS- međunarodni računovodstveni standardi

IZJAVA O AUTORSTVU RADA

Ja Antonio Matek, pod punom moralnom, materijalnom i kaznenom odgovornošću, izjavljujem da sam isključivi autor završnog/ diplomskog rada pod naslovom **ZAKONSKA REGULATIVA USVAJANJA EURA KAO SLUŽBENE VALUTE U REPUBLICI HRVATSKOJ** te da u navedenom radu nisu na nedozvoljen način korišteni dijelovi tuđih radova.

Požega, siječanj 2023.

Antonio Matek
